

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 6. kesäkuuta 2005 (13.06)
(OR. en)**

9803/05

SAN 99

SAATE

Lähetäjä:	Pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	9181/05 SAN 67
Asia:	Neuvoston päätelmät liikalihavuudesta, ravitsemuksesta ja liikunnasta – Yhteenveto asian käsittelystä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston päätelmät, jotka neuvosto (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja asiat) antoi 3.6.2005.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT
liikalihavuudesta, ravitsemuksesta ja liikunnasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, JOKA

1. MUISTUTTAA, että perustamissopimuksen 152 artiklan mukaan kaikkien yhteisön politiikkojen ja toimintojen määrittelyssä ja toteuttamisessa varmistetaan ihmisten terveyden korkeatasoinen suojelu ja että perustamissopimuksen 153 artiklan mukaan kuluttajansuojaa koskevat vaatimukset otetaan huomioon yhteisön muita politiikkoja ja muuta toimintaa määriteltäessä ja toteutettaessa;
2. MUISTUTTAA, että yksi yhteisön kansanterveysalan toimintaohjelman (2003–2008) tavoitteista on edistää terveyttä ja ehkäistä sairauksia ottamalla terveyteen vaikuttavat tekijät huomioon kaikissa politiikoissa ja toiminnoissa erityisesti siten, että laaditaan ja toteutetaan strategioita ja toimenpiteitä, jotka koskevat elintapoihin liittyviä, ravitsemuksen ja liikunnan kaltaisia terveyteen vaikuttavia tekijöitä ja joihin sisältyy myös valistustoimia;
3. PALAUTTAA MIELIIN 14 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston päätöslauselman terveydestä ja ravitsemuksesta¹, neuvoston ja neuvostoon 15 päivänä toukokuuta 1992 kokoontuneiden jäsenvaltioiden terveysministerien päätelmät ravitsemuksesta ja terveydestä², 3 päivänä joulukuuta 1990 annetun päätöslauselman ravitsemusta ja terveyttä koskevasta toimintaohjelmasta³, 2 päivänä joulukuuta 2002 annetut neuvoston päätelmät liikalihavuudesta⁴, 2 päivänä joulukuuta 2003 annetut neuvoston päätelmät terveistä elintavoista⁵ sekä 2 päivänä kesäkuuta 2004 annetut neuvoston päätelmät sydänterveyden edistämisestä;

¹ EYVL C 20, 23.1.2001, s. 1.

² EYVL C 148, 12.6.1992, s. 2.

³ EYVL C 329, 31.12.1990, s. 1.

⁴ EYVL C 11, 17.1.2003, s. 3.

⁵ EUVL C 22, 27.1.04, s. 1.

4. MUISTUTTAA Euroopan unionin tukeneen maailmanlaajuisen ravinto-, liikunta- ja terveysstrategian hyväksymistä toukokuussa 2004 pidetyssä maailman terveyskokouksessa ja toteaa, että WHO:n ruokavaliota, ravitsemusta ja kroonisten sairauksien ehkäisyä⁶ käsittelevässä ja maailmanlaajuisessa strategiassa ehdotettuja toimenpiteitä tukevassa raportissa on vahvat todisteet asiasta;
5. TOTEAA, että epäterveelliset elämäntavat vaikuttavat merkittävästi ja kasvavassa määrin huomattavan monen kroonisen sairauden syntyyn;
6. TIEDOSTAA, että terveellisen ruokavalion ja liikunnan edistäminen voi vähentää monien sairauksien ja vaivojen, kuten liikalihavuuden, verenpainetaudin, sydänsairauksien, diabeteksen, halvausten, osteoporoosin ja tiettyjen syöpämuotojen, riskiä ja lisäksi parantaa huomattavasti elämänlaatua;
7. TOTEAA, että terveellinen ruokavalio ja liikunta vaikuttavat sekä kansalaisten että kansanterveysjärjestelmien kannalta suotuisasti kroonisten tautien ehkäisyyn ja hoitoon;
8. PANEE HUOLESTUNEENA MERKILLE liikalihavuuden lisääntymisen kaikkialla Euroopan unionissa ja erityisesti lasten keskuudessa, sekä kielteiset vaikutukset, joita sillä on muun muassa sydän- ja verisuoniterveyteen sekä tyypin 2 diabetekseen;
9. TOTEAA, että on tärkeää poistaa jäsenvaltioissa mahdollisesti esiintyvä liikalihavuuteen, ruokavalioon ja liikuntaan liittyvä eriarvoisuus;
10. TOTEAA, että lihavuus on monisyinen tila, joka edellyttää laaja-alaista ennaltaehkäisevää lähestymistapaa, johon kuuluu useiden osapuolten ponnisteluja paikallisella, alueellisella, kansallisella, Euroopan ja koko maailman tasolla;

⁶ Diet, Nutrition and the Prevention of Chronic Diseases, Report of a joint WHO/FAO Expert Consultation, WHO Technical Report Series 916, 2003.

11. TOTEAA, että on varmistettava kaikkien osapuolten osallistuminen sosiaalisen tietoisuuden lisäämiseen terveellisen ruokavalion ja liikunnan merkityksestä erityisesti lapsille ja harhaanjohtavan mainonnan torjumiseen;
12. PANEE TYYTYVÄISENÄ merkille, että komissio käynnisti hiljattain ruokavalioon, liikuntaan ja terveyteen kohdistuvan eurooppalaisen toimintafoorumin ja pitää sitä huomattavana asiaan liittyvänä edistysaskeleena; foorumin odotetaan edistävän pyrkimystä terveelliseen ravitsemukseen ja liikunnan harjoittamiseen sekä vaikuttavan osaltaan siihen, että nykyinen liikalihavuuden kasvu saadaan pysähtymään foorumissa edustettuina olevien osapuolien päättävällä toiminnalla, ja KANNUSTAA jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittaessa aloitteita kansallisen kokonaisstrategiansa puitteissa ja toimimaan synergiassa eurooppalaisen foorumin kanssa;
13. KOROSTAA, että on tärkeää lujittaa yhteyksiä terveellistä ruokavaliota ja liikuntaa edistävien toimien sekä muiden yhteisön politiikkojen, kuten maatalouden, liikenteen, ympäristön, kulttuurin, koulutuksen ja kuluttajapolitiikan, välillä. Aina kun valmistellaan uutta tai tarkistettua yhteisön lainsäädäntöä, jolla on vaikutuksia ravitsemukseen ja liikuntaan, olisi pyrittävä saamaan aikaan synergiaa terveystoimien toimenpiteiden tavoitteiden kanssa. Lisäksi liikalihavuusepidemian torjunta sekä terveellisen ruokavalion ja liikunnan edistäminen olisi sisällytettävä muiden asiaan liittyvien neuvostojen asialistalle;
14. TOTEAA, että liikuntaa pidetään terveellisen elämäntyylin olennaisena osana ja että on erittäin tärkeää oppia nauttimaan urheilusta ja liikunnasta koulussa ja vapaa-aikana ja aloittaa terveellisten elämäntapojen opettaminen varhaisella iällä;
15. PITÄÄ tässä yhteydessä MYÖNTEISENÄ komission aikomusta esittää myöhemmin tänä vuonna vihreä kirja ravitsemuksesta, liikunnasta ja terveydestä sekä laatia vuodeksi 2006 komission tiedonanto, jossa vihreällä kirjalla aloitetun julkisen kuulemismenettelyn tulokset yhdistetään kokonaisuudeksi;

16. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita ja tarpeen mukaan komissiota suunnittelemaan ja toteuttamaan aloitteita terveellisen ruokavalion ja liikunnan edistämiseksi; niistä esimerkkinä mainittakoon seuraavat:
- 1) Edistetään kansalaisten mahdollisuuksia tehdä terveellisiä ruokavaliovalintoja ja varmistetaan, että terveellisiä ja kohtuuhintaisia ateriavaihtoehtoja on helposti saatavilla.
 - 2) Lisätään kansalaisten tietämystä ruokavalion ja terveyden sekä energian saannin ja kulutuksen välisestä suhteesta sekä kroonisten sairauksien riskiä alentavista ruokavalioista ja terveellisistä elintarvikevalinnoista.
 - 3) Huolehditaan siitä, että kuluttajia ei johdeta harhaan mainonta-, markkinointi- ja myyninedistämistoimilla ja että varsinkaan lasten herkkäuskoisuutta ja heidän vähäistä kokemustaan tiedotusvälineistä ei käytetä hyväksi.
 - 4) Tarjotaan terveydenhuollon ammattihenkilöille, myös ruokavalioasiantuntijoille, sekä muille tällä alalla tunnustetun pätevyyden omaaville ammattilaisille mahdollisuus antaa rutiiniluonteisesti käytännön neuvoja potilaille ja perheille parhaiden mahdollisten ruokavalioiden ja liikunnan lisäämisen eduista sekä vaikuttaa osaltaan alan parhaiden toimintatapojen vaihtoon.
 - 5) Kannustetaan niitä osapuolia, jotka pystyvät tukemaan terveellisten ruokavalioiden edistämistä (esim. elintarvikkeiden tuottajat ja jalostajat sekä vähittäiskauppiat ja ateriapalvelun tarjoajat), toteuttamaan asiaa koskevia aloitteita, esimerkiksi vapaaehtoisin toimin ja sopimuksin.
 - 6) Sisällytetään ravitsemus ja liikunta kaikkiin asiaa koskeviin politiikkoihin paikallisella, alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla, kuten esimerkiksi politiikkoihin, joiden tavoitteena on vähentää liiallisen alkoholinkulutuksen haitallisia vaikutuksia, sekä luodaan tarvittavat tukiympäristöt.
 - 7) Seurataan väestössä ilmeneviä terveellisen ravitsemuksen ja liikunnan suuntauksia ja kehitetään edelleen tutkimusta ja tieteellistä perustaa alan toimille muun muassa harjoittamalla parhaiden toimintatapojen vaihtoa Euroopan tasolla.

- 8) Tuetaan terveellisiä ruokavaliovalintoja koskevaa kasvatusta ja niiden tarjontaa kouluissa, erityisesti runsasenergistien välipalojen ja sokerilla makeutettujen virvoitusjuomien liialliseen kulutukseen liittyen, ja kannustetaan lapsia ja nuoria säännölliseen päivittäiseen liikuntaan.
- 9) Kehitetään lapsille tarkoitettua ravitsemus- ja liikuntakasvatuksellista toimintaa yleisen terveyskasvatuksen olennaisena osana; siinä olisi myös keskityttävä sellaisiin kysymyksiin kuin tupakoinnin ja liiallisen alkoholinkulutuksen tai huumeaineiden käytön torjunta, sekä edistetään seksuaalista terveyttä ja mielenterveyttä.
- 10) Kannustetaan työnantajia tarjoamaan terveellisiä vaihtoehtoja työpaikkaruokaloissa ja tarvittaessa tiloja, jotka edistävät liikunnan harjoittamista.
- 11) Tuetaan liikuntaa edistävien kaupunkiympäristöjen kehittämistä; tähän kuuluu turvallisten pyörä- ja kävelyteiden järjestäminen.

